

Eläkeläisten terveyspalveluja ei saa heikentää haja-asutusalueilla

EL K-P:n piirin kevätkokouksessa oltiin huolissaan Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueiden aikeista karsia rajusti palveluja taloudellisiin syihin vedoten (Piirillä on yhdistyksiä kaikilla kolmella hyvinvointialueella). Palvelujen karsinta koskee erittäin ankarasti ikääntyviä ihmisiä, jotka tarvitsevat eniten hyvinvointipalveluja. Huolta aiheuttaa etenkin palvelujen keskittäminen, jolloin niiden alueellinen saatavuus heikkenee, eivätkä ne ole yhdenvertaisesti kaikkien käytettävissä.

Keskusteluissa esille nousseita kommentteja:

- Lähipalvelut on säilytettävä, vaikka päivä viikossa ja suunnitelmat jatkuvasta karsinnasta on jätettävä pois.
- Vakaa vanhuus on turvattava terveyspalveluja kehittämällä. Ikäihmisten perusoikeuksien näkökulmasta ongelmallisia ovat esim. ympärivuorokautisen palveluasumisen vähentäminen, mahdollinen omaishoidon tuen leikkaaminen ja harkinnanvaraisten vapaiden vähentäminen.
- Tärkeintä on hyvän ja laadukkaan hoidon turvaaminen.
- Vanhuksiamme ei saa huolestuttaa pelkoja ja epävarmuutta lisäävillä toimenpiteillä, esim. palo- ja pelastustoimen nopea paikalle saaminen lisää ikäihmisten kokemaa turvallisuuden tunnetta etenkin haja-asutusalueilla.
- Ikäihmisille on säilytettävä mahdollisuus päättää omista aikatauluistaan elämäntilanne huomioon ottaen.
- Kuntien on huolehdittava, että ikäihmisille on tarjolla edullisia ja ohjattuja liikuntaryhmiä
- Kulttuurilla on vietävä sinne, missä on ikäihmisiä ja laitoksiin tulee lisätä toimintaa kaikilta yhteiskunnan aloilta.
- Yhteisöasumiseen ja sisältöön sekä esteettömyyteen tarvitaan lisäsatsauksia.
- Omalääkärijärjestelmää tulee kehittää.

Eläkeliiton Keski-Pohjanmaan piiri edellyttää, että hyvinvointialueet tuottavat lain edellyttämät peruspalvelut niin, että ne ovat myös ikäihmisten käytettävissä ilman välttämätöntä netissä tapahtuvaa yhteydenottoa. Digitaalisen tiedottamisen lisäksi on käytettävä ns. perinteisiä tapoja tiedottaa, sillä edelleen suuri osa yli 75-vuotiaista ei käytä digitaalisia palveluja. Kirjallisia tiedotteita/ohjeita tulee olla saatavissa paikoissa, joista ikäihmiset saavat niitä helposti.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslaki sekä ihmisarvon kunnioittaminen edellyttävät, että kaikkia ihmisiä iästä riippumatta tulee kohdella samanarvoisesti. Edellä sanottuun viitaten eläkeläisiä ja sairaita ihmisiä tulee kohdella ihmisarvon mukaisesti eikä vedota ikään tai eurojen puutteeseen.

Kälviällä 8.3.2024

Lisätietoja:

Pirjo Palosaari-Penttilä
puheenjohtaja
0405046076
pirjopa@kaustinen.fi

Taina Alanko
toiminnanjohtaja
0503421203
keski-pohjanmaa@elakeliitto.fi

Eläkeliiton Vetelin yhdistys

KANNANOTTO

Ikääntyneiden hyvinvointi ja turvallisuus sekä palvelujen saatavuus Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella on turvattava

Hyvinvointialueiden ensimmäisen toimintavuoden tilinpäätökset ovat valmistumassa ja kertovat karua kieltä rahojen riittämättömyydestä. Tästä syystä on ryhdytty etsimään miljoonien eurojen suuruisia säästö- ja leikkauskohteita. Ikääntyneiden kohdalla tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että pyritään löytämään edullisempia ratkaisuja asumispalveluihin ja siirtämällä väheneviä resursseja ympärivuorokautisesta hoivasta kotihoitoon.

Eläkeliiton Vetelin yhdistys katsoo, että rahojen riittämättömyys ei ratkea palveluja keventämällä, koska suuret ikäluokat ovat tulossa vanhusikään. Tämä tarkoittaa sitä, että kotihoidon lisäksi myös ympärivuorokautisen hoivan tarve tulee kasvamaan merkittävästi, ja se on otettava huomioon päätöksenteossa. Leikkaukset eivät saa heikentää ikäihmisten hyvinvointia ja turvallisuutta.

*Sosiaali- ja terveysministeriön hyvinvointialueille laatimien tavoitteiden mukaan rakenteita uudistamalla pyritään turvaamaan **yhdenvertaiset palvelut** koko väestölle. Palveluissa huomioidaan eri asiakasryhmien **tarpeet** sekä edistetään eri ryhmien yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti.*

Yhdistys vaatii, että palvelujen uudistamisessa ja kehittämisessä otetaan huomioon ikääntyneiden erilaiset palvelun tarpeet kuten valtakunnallisissa tavoitteissa on määritelty. Ikääntyneitä ja heidän omaisiaan on kuultava palveluja järjestettäessä. Yhdenvertaisuuden periaatteet eivät toteudu siten, että maakunnassa olevia palveluja siirretään, keskitetään tai muutetaan digipalveluiksi, joita läheskään kaikki ikäihmiset eivät vielä pysty käyttämään.

*Aluevaltuusto on hyväksynyt kesäkuussa 2022 alueellisen palvelustrategian, jossa kuvataan myös **kriittiset menestystekijät**. Yhtenä menestystekijänä todetaan olevan **sopimuspalokuntien toiminnan jatkuvuuden takaaminen**. Nyt on kuitenkin uhkana, että uuden riskialuelaskentatavan myötä paloasemia suljetaan.*

Eläkeliiton Vetelin yhdistys ei hyväksy, että erinomaisesti toimiva ja keskeisellä paikalla oleva Vetelin paloasema lakkautetaan. Lakkauttamisen myötä hyvinvointialue tulisi menettämään suuren joukon osaavia ja sitoutuneita sopimuspalokuntalaisia, joiden työpanos on ollut erittäin merkittävä myös oman kunnan ulkopuolella. Ensivaste on myös säilytettävä, koska se takaa nopean avun saannin hätätilanteissa ja pystyy pelastamaan ihmishenkiä. Ambulanssi voi olla hyvinkin kaukana tai siirtokeikalla.

Yhdistyksen kevätkokous Vetelissä 12.3.2024

Sari Torppa
puheenjohtaja

Jouko Pilvilampi
sihteeri